

राजति 2,43,1. (मरुतः) त्रैलुभेन वचसा बाधत याम् 5,29,6. कन्दस् VS. 1, 27, 5, 2. MĀRĀ. P. 48, 32. माध्यंदिनं सवनम् ÇAT. BR. 4,1,1, 10. 3, 3, 8. 14, 5, 9, 7. KĀND. UP. 3,16, 3. इन्द्र ÇAT. BR. 3,4, 3, 7. 8, 5, 1, 10. AIT. BR. 1, 28. ĀÇV. GRH. 1, 24. LĀTJ. 1, 8, 8. प्रगाथ RV. PRĀT. 18, 15. सोम Suçr. 2, 164, 17.

त्रैसानु m. N. pr. des Vaters von Karaṃdhama HARIV. 1830. fg. Grammatisch lässt sich diese Form nicht rechtfertigen; im BRAHMA-P. haben wir त्रिशानु, wofür wohl त्रिसानु zu lesen ist.

त्रैसातस (von त्रिसोतस) adj. der Gaṅgā gehörig u. s. w.: श्रमस् das Wasser der Gaṅgā RAĞ. 16, 34.

त्रैस्वर्य (von त्रि + स्वर) n. die drei Accente gaṇa चतुर्वर्णादि zu P. 5, 1, 124, VĀRTT. 1. त्रैस्वर्यं पदानां प्राप्तिं द्वात्संबुद्धविकश्रुत्यं विधीयते KĀC. zu P. 1, 2, 33. Schol. zu VS. PRĀT. in Ind. St. 4, 140, 141.

त्रैहायर्षी (von त्रिहायणा) n. ein Zeitraum von drei Jahren: पदर्वीची- नं त्रैहायणादनंतं किं चोदिम् AV. 10, 5, 22. (वशा) चरे देवा त्रैहायणात् 12, 4, 16.

त्रोट = त्रोटि in कङ्कत्रोट.

त्रोटक 1) m. ein best. giftiges Insect Suçr. 2, 288, 10; vgl. तोटक. — 2) f. ई N. einer Rāgiṇi HALĀ. im ÇKDR. — 3) n. eine Art Schauspiel: सप्ताष्टनवपञ्चाङ्गं दिव्यमानुषसंश्रयम्। त्रोटकं नाम तत्प्राङ्गः प्रत्यङ्गं सवि- दूषकम् ॥ ŚIR. D. 540. VIKR. 3, 8. Nach WILS. auch angry speech.

त्रोटि f. 1) Schnabel AK. 2, 5, 36. H. 1317. an. 2, 91. MED. 1. 17. Maul eines Fisches; s. कङ्कत्रोटि u. कङ्कत्रोट. Nach ÇABDAR. im ÇKDR. auch त्रोटि. — 2) ein best. Vogel, = खगात्तर H. an. = खग MED. — 3) ein best. Fisch, = कङ्कत्रोटि H. an. 2, 92. 4, 51. MED. — 4) ein best. Baum, = कटल H. an. MED.; vgl. त्रुटि.

त्रोटिहस्त (त्रोटि + हस्त) m. Vogel (einen Schnabel als Hand habend) ÇABDAR. im ÇKDR.

त्रोतल und त्रोतलोत्तर n. Namen von Tantra Verz. d. Oxf. H. 109, a. — Vgl. तोडलतल, तोतला.

त्रौत्र n. Waffe UçĒVAL. zu UNĀDIS. 4, 172. Stachel zum Antreiben des Viehes (vgl. तोल) ÇKDR. WILS. = घातृपक्रिया (?) und = व्याधिभेद eine best. Krankheit UNĀDIS. im SAṆKSHIPTAS. ÇKDR.

त्रौक्, त्रौकते gehen, sich bewegen DRĀTUR. 4, 25. त्रौकै P. 7, 4, 59, Sch. — caus. श्रुत्रौकते ebend. — desid. तुत्रौकियते ebend. — intens. तो- त्रौक्यते P. 7, 4, 82, VĀRTT. 1, Sch. — Vgl. ठौक्:

त्र्यंश (त्रि + शंश) m. 1) drei Theile: त्र्यंशं द्याद्धरेद्विप्रो द्वावशी तत्रि- यामुतः। वैश्यावः सार्धमेवोशमंशं प्रूहामुतो क्श्रेत् ॥ M. 9, 151. — 2) Drit- tel VARĀH. BRH. S. 11, 51. 42(43), 50. 53, 45. 81(80, a), 13. LAGHŪ. 6, 4. ein Drittel eines Zodiakbildes, = दृक्काण; statt dessen fehlerhaft त्रिंश 12, 2. fgg. BRH. 24(23), 16. °नाथ Regent eines Dṛkkāṇa LAGHŪ. 12, 4. BRH. 24(23), 15.

त्र्यन्त (त्रि + शन्त) 1) adj. f. ई dreiäugig MBH. 2, 1494. 1504. 3, 16137. HARIV. 12219. — 2) m. Bein. a) Rudra-Çiva's TRIK. 1, 1, 17. MBH. 1, 7315. 7, 9629. KATHĀS. 22, 167. BĀG. P. 4, 7, 22. 5, 10, 18. 25, 3. °पत्नी Bein. der Pārvatī HARIV. 10000. — b) eines Daitja oder Dānava BĀG. P. 7, 2, 4.

त्र्यन्तक m. = त्र्यन्त Bein. Çiva's: °लिङ्ग ÇIVA-P. bei WOLLER. Myth. 80, 81.

त्र्यन्तन् (त्रि + शन्तन्) adj. dreiäugig, als Beiw. Rudra's im dat. त्र्य- न्तन् Theil.

त्पो MBH. 14, 193; vgl. कर्षद्विपो 192.

त्र्यन्तर (त्रि + शन्तर) 1) adj. aus drei Lauten oder Silben bestehend: n. ein aus drei Lauten oder Silben bestehendes Wort, Lied u. s. w.; z. B. कृत्यम् ÇAT. BR. 14, 8, 4, 1. सत्यम् (स ति श्रम् oder स त् य म्) 6, 2. 6, 3, 4, 43. VS. 9, 31. LĀTJ. 7, 7, 7. PAÑĒAV. BR. 20, 14. M. 11, 265. — 2) m. Heirathsstifter, = खटक TRIK. 2, 7, 30; vgl. u. घटक.

त्र्यङ्कट n. 1) ein Schulterjoch mit drei von jedem Ende herabhän- genden Stricken zum Tragen von Lasten. — 2) eine Art Kollyrium MED. 1. 43. — Vgl. त्र्यङ्कट, wie ÇKDR. und WILS. auch in MED. gele- sen haben.

त्र्यङ्ग (त्रि + शङ्ग) n. pl. Bez. des dem Svishṭakṛt zufallenden An- theils am Opferthier: das Oberstück des rechten Vorderfusses, ein Abschnitt des linken Schenkels und ein Theil des Gedärms. TS. 6, 3, 10, 6. ÇAT. BR. 3, 8, 3, 18. 29. KAUC. 43. Schol. zu KĀTJ. Çr. 493, 13.

त्र्यङ्कट m. 1) und 2) = त्र्यङ्कट 1 und 2. — 3) Bein. Çiva's H. an. 3, 161.

त्र्यङ्गुल (त्रि + शङ्गुल = शङ्गुलि) adj. drei Finger lang, breit, tief u. s. w.: वेदि ÇAT. BR. 1, 2, 5, 9 (wo die Betonung त्र्यङ्गुल nicht voll- kommen sicher zu sein scheint; vgl. v. l.). त्र्यङ्गुलमवकृतेत् 3, 3, 2, 4. 7. 1, 5. 14, 1, 2, 17. KĀTJ. Çr. 2, 6, 2. 6, 1, 30. 7, 7, 4.

त्र्यङ्गुल adj. zu den त्र्यङ्गुल gehörig ÇAT. BR. 3, 8, 3, 19.

त्र्यञ्जन (त्रि + शञ्जन) n. die drei Arten von Kollyrium (nämlich का- लाञ्जन, पुष्पाञ्जन und रसाञ्जन) RĀGĀN. im ÇKDR.

त्र्यञ्जल (त्रि + शञ्जलि) n. drei Handvoll P. 5, 4, 102. VOP. 6, 57.

त्र्यधिपति (त्रि + अधि) m. der Gebieter über die drei (Grundeigen- schaften सत्त्व, रजस् und तमस्), Beiw. Kṛṣṇa-Vishṇu's BĀG. P. 3, 16, 24.

त्र्यधिष्ठान (त्रि + अधि) adj. drei Standörter habend: देहिन् M. 12, 1.

त्र्यधीश (त्रि + अधीश) m. = त्र्यधिपति BĀG. P. 3, 2, 21. 4, 28. 16, 36. 4, 9, 15. 8, 10, 55.

त्र्यनीक (त्रि + शनीक) adj. dreigesichtig RV. 3, 56, 3. त्र्यनीकमस्य प्रजा भविष्यति (woher neutr.?) KĀTJ. 30, 2 in Ind. St. 3, 474.

त्र्यन्त (त्रि + शन्त), त्र्यन्तं लाष्ट्रीसाम N. eines Sāman Ind. St. 3, 218.

1. त्र्यब्द (त्रि + शब्द) n. ein Zeitraum von drei Jahren: श्र्वान्नय- द्वात् M. 8, 30. त्र्यब्दम् drei Jahre lang 11, 128.

2. त्र्यब्द (wie eben) adj. f. श्रा drei Jahre alt AK. 2, 9, 69.

त्र्यम्बक (त्रि + शम्बक) 1) m. Bein. Rudra-Çiva's, der drei Weiber oder Schwestern hat; nach den Erklärern der dreiäugige (vgl. शम्बक und ΤεοοVINDŪP. in Ind. St. 2, 63, wo त्र्यम्बक als Beiw. von Vishṇu's Sitze erscheint). NIR. 14, 35. AK. 1, 1, 1, 29. त्र्यम्बकं यन्नाम्हे सुगन्धिं पु- ष्टिवर्धनम् RV. 7, 59, 12. श्र्वं रूढमदीमक्यं देवं त्र्यम्बकम् VS. 3, 58. श्र- म्बिका कृ वै नामास्य स्वसा तयास्यैष सृह् भागस्तस्यदस्यैष स्त्रिया सृह् भा- गस्तस्मात्त्र्यम्बको नाम ÇAT. BR. 2, 6, 2, 9. ARĒ. 3, 50. MBH. 2, 403. 7, 9624. 12, 10357. 13, 684. 14, 203. HARIV. 1579. 4332. भूमित्रयाणां देव यस्मात्प्र- तिष्ठा पुनर्लोकानां भावनो ऽमेयकीर्तिः। त्र्यम्बकैति प्रथमं तेन नाम तव 7589. R. 1, 38, 1, 73, 12. RAĞ. 2, 42. 3, 49. MEGH. 59. KATHĀS. 20, 61. BĀG. P. 4, 5, 22. N. eines der 11 Rudra MBH. 3, 7090 (vgl. 12, 7585). HARIV. 166. VP. 121. NARASĪMHA-P. in Verz. d. Oxf. H. 82, b, 25. — 2) m. pl.